

Pradžia > ... > Jūsų Teisės > Nusikaltimų Aukos > Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis > 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nėra nepranešus apie nusikaltimą?

Siekdama padėti nusikaltimų aukoms ir patarti joms rūpimais klausimais, Federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija (BMJV) paskelbė nusikaltimų aukoms skirtą informacijos suvestinę (vok. *Merkblatt für Opfer einer Straftat*) ir nusikaltimų aukoms skirtą vadovą (vok. *Opferfibel*), taip pat sukūrė platformą <http://www.hilfe-info.de>.

Nusikaltimų aukoms skirta informacijos suvestinė pateikiama daugiau kaip 25 kalbomis BMJV interneto svetainėje ir platformoje [hilfe-info.de](http://www.hilfe-info.de); joje netrukus bus pateikta informacijos apie tai, kaip rasti paramos aukoms tarnybą, pranešti apie nusikaltimą, gauti informacijos apie baudžiamąjį procesą, duoti parodymus, taip pat apie išlaidas, advokatą ir kompensaciją.

Nusikaltimų aukoms skirtame vadove pateikiamas išsamesnis sužeistųjų ir nukentėjusiųjų teisių baudžiamajame procese aprašymas, įskaitant laiškų pavyzdžius ir kontaktinius adresus.

Daugiau informacijos apie galimybes gauti psichosocialinę pagalbą galima rasti šiuo tikslu parengtoje brošiūroje, kuri taip pat pateikiama internete ir anglų kalba.

Siekdama suteikti internetinę prieigą prie pagrindinės informacijos, BMJV įdiegė nacionalinę aukų apsaugos platformą (vok. *Opferschutzplattform*). Joje adresu <http://www.hilfe-info.de> galima rasti informaciją apie pagalbą ir konsultavimą, kompensaciją ir baudžiamojo proceso eigą. Naudodamiesi konsultavimo centro paieška nukentėjusieji taip pat gali greitai rasti, kur netoli jų telefonu, internetu arba asmeniškai teikiama pagalba.

Interneto svetainėje [hilfe-Info.de](http://www.hilfe-info.de) teikiama konkreti informacija, pavyzdžiui, asmenims, nukentėjusiems nuo smurto asmeninėje aplinkoje ir seksualinio smurto, taip pat nukentėjusiems nuo nusikaltimų skaitmeninėje erdvėje arba teroro aktų. Pristatomi kontaktiniai asmenys, pvz., Vokietijos federalinės vyriausybės įgaliotasis pareigūnas dėl valstybės teritorijoje įvykdytų teroristinių nusikaltimų aukų ir artimųjų netekusių asmenų prof. dr. Edgaras Franke.

Naudodamiesi pagalbos sąsaja, naudotojai gali greitai rasti tinkamą pagalbą. Pokalbių vaizdo ir garso įrašuose, taip pat aiškinamuosiuose vaizdo įrašuose paaiškinama, kokią paramą galima gauti.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Apie nusikaltimą galite pranešti Vokietijos policijos nuovadoje arba prokurorui. Tada prokuroras išnagrinėja, ar Vokietijoje galima vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Jeigu tai neįmanoma arba jeigu Vokietijoje baudžiamojo persekiojimo vykdyti negalima dėl kitų priežasčių, tada prokuroras perduoda bylą tos valstybės narės, kurioje buvo padarytas nusikaltimas, kompetentingai teisėsaugos institucijai.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Gausite rašytinį patvirtinimą, kad pateikėte pranešimą, kuriame bus trumpai išdėstyta jūsų informacija apie nusikaltimą ir jo laiką bei vietą.

Jeigu pateikdami pranešimą paprašysite, jums bus pranešta apie galimą proceso nutraukimą, pagrindinio bylos

nagrinėjimo posėdžio vietą ir laiką, kaltinimus kaltinamajam ir teismo proceso baigtį.

Be to, jums, kaip nusikaltimo aukai, pageidaujant, būsite informuotas, ar nuteistasis buvo įpareigotas su jumis nesusisiekti ir prie jūsų nesiartinti.

Be to, jeigu įrodote teisėtą interesą arba tai jau buvo įrodyta leidus jums dalyvauti procese kaip civiliniam ieškovui, taip pat galite būti informuotas apie tai, ar kaltinamasis (-ieji) arba nuteistasis (-ieji) buvo suimtas (-i) arba sulaikytas (-i), paleistas (-i), ar jam (jiems) pirmą kartą sušvelnintas laisvės atėmimo režimas arba suteiktos atostogos. Apie bet kokią kitą laisvės atėmimo režimo sušvelninimą arba atostogas jums bus pranešta esant teisėtam interesui ir jeigu nėra viršesnio nuteistojo intereso, kurį reikėtų ginti.

Jums taip pat bus pranešta, jeigu nuteistasis pabėgtų iš laisvės atėmimo vietos. Tokiu atveju taip pat būsite informuotas apie priemones, kurių imtasi jums apsaugoti.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Pranešdamas apie nusikaltimą jūs gausite reikiamą pagalbą, kad pranešimą galėtumėte pateikti jums suprantama kalba, nepatirdamas jokių išlaidų. Paprašęs gausite rašytinį pranešimo patvirtinimą, išduotą jūsų kalba.

Prireikus ikiteisminiame tyrime ir per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį galėsite nemokamai pasinaudoti vertėjo žodžiu paslaugomis, taip pat tuo atveju, jei aktyviai dalyvaujate procese kaip civilinis ieškovas.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Vaikus apklausia specialiai parengti ir patyrę apklausos atlikėjai. Nagrinėjant bylas dėl suaugusiųjų padarytų nusikaltimų vaikui ar jaunuoliui (nepilnamečių apsaugos bylos) turėtų dalyvauti jaunimo lavinimo ir auklėjimo patirties turintys nepilnamečių bylų teisėjai ir nepilnamečių bylų prokurorai.

Su asmeniu, turinčiu klausos ar kalbos negalią, bendraujama taip, kaip jis pageidauja: žodžiu, raštu arba padedant teismo pakviestam asmeniui (pvz., gestų kalbos vertėjui). Teismas turi suteikti tinkamas technines priemones bendrauti žodžiu ir raštu.

Aklas arba regos sutrikimų turintis asmuo teismui gali pateikti rašytinius pareiškimus ir kitus dokumentus jam priimtina forma, visų pirma Brailio raštu. Tų asmenų prašymu jų pareiškimai ir kiti dokumentai, susiję su teismo procesu, turi būti jiems prieinami, be to, jiems turi būti suteikta galimybė susipažinti su bylos medžiaga nepatiriant papildomų išlaidų.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Baudžiamajame procese, kaip nusikaltimo auka, galite gauti teisinę advokato pagalbą, pavyzdžiui, paramą, kai duosite liudytojo parodymus, arba teisinę pagalbą kaip civilinis ieškovas, turintis teisę įstoti į procesą, dar prieš jums pareiškiant, kad pageidaujate dalyvauti procese. Jums gali atstovauti advokatas, besispecializuojantis konsultuoti nukentėjusiuosius, arba galite į apklausą atsivesti asmenį, kuriuo pasitikite, jeigu tai nekenkia tyrimui.

Prieš pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį, jo metu ir jam pasibaigus galima gauti ne tik teisinę, bet ir psichosocialinę pagalbą; ši pagalba nemokamai skiriama vaikams, nukentėjusiems nuo seksualinių ir smurtinių nusikaltimų, taip pat ypač pažeidžiamiems suaugusiems, nukentėjusiems nuo sunkių smurtinių ir seksualinių nusikaltimų. Daugiau informacijos pateikiama [Psichosocialinės pagalbos informacijos suvestinėje](#) (vok. *Merkblatt zur psychosozialen Prozessbegleitung*).

Vokietijos Federacinėje Respublikoje už bendrą paramą aukoms atsakingos federalinės žemės. Daugelyje žemių jau yra paskirti įgaliojami pareigūnai nusikaltimų aukų klausimais arba įsteigti smurto aukoms skirti vieno langelio

principu veikiantys centrai. Jie veikia savo nuožiūra, pagal apibrėžtą atsakomybės sritį. Daugiau informacijos apie įgaliotuosius pareigūnus nusikaltimų aukų klausimais, paramos aukoms tarnybas ar pagalbos centrus, taip pat apie teikiamą pagalbą galima rasti interneto svetainėje <http://www.hilfe-info.de> ir informacijos suvestinėje „Mano teisė į paramą ir pagalbą“.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Policija jus informuos, kad paramos aukoms tarnybos gali jums padėti: teikti konsultaciją, suteikti arba padėti rasti apsaugotą būstą ir tarpininkauti, kad gautumėte terapijos paslaugas.

Ar jų paslaugomis pasinaudosite, spręsite jūs pats. Nukreipimas nėra savaiminis.

Kaip saugomas mano privatumas?

Informacija apie jus ir jūsų duomenys paramos aukoms tarnyboms bus perduodami tik jūsų prašymu ir gavus aiškų jūsų sutikimą.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Ne, paramos aukoms tarnybos jums padeda nepriklausomai nuo to, ar pranešėte apie nusikaltimą.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos esama? Kas gali man suteikti apsaugą?

Jeigu dėl jūsų parodymų baudžiamajame procese jums kyla pavojus, yra įvairių būdų jus apsaugoti:

Baudžiamojo proceso kodekse numatyta, kad tokiu atveju asmens duomenys gali būti laikomi visiškai arba iš dalies slaptais.

Paprastai duodami liudytojo parodymus turite pateikti išsamią informaciją apie savo tapatybę ir adresą.

Jeigu yra aiškių ir konkrečių požymių, kad nurodžius jūsų gyvenamąją vietą gali kilti pavojus jūsų arba kitų asmenų teisiniams interesams, pavyzdžiui, jeigu baiminatės, kad būsite persekiojamas, arba yra pagrindo manyti, kad jums ar kitiems gali būti padarytas neigiamas įtaka, pavyzdžiui, siekiant jums sutrukdyti duoti teisingus parodymus arba priversti juos pakeisti, savo gyvenamosios vietos nurodyti neprivalote. Tokiu atveju galite nurodyti kitą adresą, kuriuo su jumis galima susisiekti ir kuriuo valdžios institucijos gali siųsti korespondenciją (pvz., šaukimą į teismą). Tai gali būti, pavyzdžiui, advokato arba paramos aukoms tarnybos adresas. Jeigu kyla pavojus sveikatai, gyvybei ar laisvei, jums netgi gali būti leista neatskleisti savo tapatybės. Dokumentus, susijusius su jūsų tikroju namų adresu arba tapatybe, prokuroras laiko atskirai nuo bylos dokumentų tol, kol pavojus praeis.

Policija taip pat gali suteikti apsaugą liudytojams.

- Jeigu procese duodate liudytojo parodymus ir
- jūsų parodymai yra esminiai;
- kyla pavojus patirti sunkų sužalojimą, pavojus gyvybei, sveikatai, laisvei ar svarbioms materialinėms vertybėms;
- jūs sutinkate su nukentėjusiųjų apsaugos priemonėmis ir
- priemonės yra pritaikytos prie jų padėties,

tuomet prireikus jums, jūsų giminaičiams ir kitiems artimiems šeimos nariams gali būti taikoma aukų apsaugos programa. Programoje aiškiai numatyta galimybė laikinai pakeisti tapatybę.

Jeigu nukentėjote nuo smurto šeimoje, galite kreiptis į kompetentingą šeimos teismą, kad ateityje tik jūs galėtumėte naudotis bendru šeimos būstu, o nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui būtų uždrausta prie jūsų artintis ir su jumis susisiekti. Policija gali nusikalstamą veiką padariusį asmenį nedelsiant iškeldinti iš bendrų namų, kol teismas išduos apsaugos orderį. Jeigu smurto šeimoje auka yra vaikas, tėvas arba motina turėtų kreiptis ne tik į policiją, bet ir į vaikų teisių apsaugos tarnybą (vok. *Jugendamt*) – ji yra pirmasis kontaktinis punktas teikiant pagalbą vaikui ir taikant apsaugos priemones.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę nusikaltimo vykdytojo sukeltą žalą?

Apsaugos priemonės taikomos tol, kol pavojaus nebelieka. Paaiškėjus, kad kyla naujas pavojus arba jis padidėjo, policija imsis būtinų apsaugos priemonių.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų, ar baudžiamosios teisenos sistema (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu) man negali padaryti daugiau žalos?

Baudžiamojo proceso metu policija, prokuroras ir teismas privalo visada atsižvelgti į ypatingą liudytojų, kurie kartu yra nukentėjusieji nuo nusikaltimo, pažeidžiamumą.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Pažeidžiamoms aukoms apsaugoti visų pirma numatytos šios priemonės:

- Kai yra skubus pavojus, kad ikiteisminiame procese ir per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį bus sunkiai pažeisti liudytojo interesai, liudytojai, kurie yra ir nusikaltimo aukos, gali būti apklausiami nuotoliniu būdu (naudojant techninę vaizdo ir garso perdavimo įrangą), kad liudytojas neturėtų būti toje pačioje salėje su kaltinamuoju.
- Visuomenei gali būti neleidžiama dalyvauti pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje, kai aptariamos nukentėjusiojo asmeninio gyvenimo aplinkybės.
- Klausimai, žeminantys asmens orumą, arba klausimai apie privatų gyvenimą turėtų būti užduodami tik tuo atveju, jeigu jie yra esminiai.

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Jeigu esate jaunesnis nei 18 metų, įstatyme nustatyta, kad jus apklausia teisėjas, o apklausos metu gali būti daromas vaizdo arba garso įrašas. Jeigu esate seksualinio ar smurtinio nusikaltimo auka, šis įrašas gali būti pateiktas per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį ir naudojamas kaip įrodymai, todėl jums gali nebereikėti atvykti į teismą ir dar kartą duoti parodymus per apklausą pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje.

Prokuroras tokį tyrimą turi atlikti kuo greičiau.

Per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį jūsų, kaip nepilnamečio liudytojo, neapklausia visos bylos šalys. Apklausą vykdo tik pirmininkaujantis teisėjas. Jeigu prokuroras arba gynėjas jums turi klausimų, jie juos paprastai turi pateikti per teismą.

Mano šeimos narys mirė dėl padaryto nusikaltimo. Kokios mano teisės?

Artimi nužudytų asmenų giminaičiai turi teisę pateikti civilinį ieškinį baudžiamojoje byloje ir šiomis aplinkybėmis turi teisę gauti teisinę pagalbą.

Jie taip pat turi galimybę gauti psichosocialinę pagalbą proceso metu.

Jeigu giminaitis miršta dėl smurtinio nusikaltimo, galima gauti kompensaciją pagal Žalos kompensavimo nukentėjusiesiems įstatymą (vok. *Opferentschädigungsgesetz*) (taip pat žr. skyrių Kompensacija – Kompensacija nukentėjusiesiems).

Mano šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Giminaičiai taip pat turi galimybę kreiptis į specializuotas patariamąsias įstaigas informacijos ir konsultacijos.

Tėvai taip pat gali nemokamai ir anonimiškai kreiptis patarimo tėvams skirta telefono linija 0800 1110550.

Jeigu jūsų giminaitis turi duoti parodymus kaip liudytojas, o jūs pats nesate liudytojas tame procese, galite jį lydėti ir jam padėti per apklausą.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios sąlygos taikomos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Jums ir kaltinamajam sutikus, galima pasinaudoti tarpininkavimo procedūra, Vokietijoje vadinama atkuriamuoju teisingumu (vok. *Täter-Opfer-Ausgleich*). Prokuroras ir teismas kiekvienu proceso etapu turėtų patikrinti, ar nėra galimybės atkurti teisingumą tarp kaltinamojo ir nukentėjusiojo ir atitinkamais atvejais jo siekti. Tačiau nusikalstamą veiką padaręs asmuo arba auka taip pat gali tiesiogiai kreiptis į tarnybą, atsakingą už atkuriamąjį teisingumą. Faktiškai atkuriamojo teisingumo procedūra vyksta ne baudžiamojo proceso metu, dažnai dalyvaujant specialiai parengtiems tarpininkams. Paprastai jie iš pradžių atskirai kalbasi su šalimis dėl jų noro dalyvauti procedūroje ir dėl to, kaip įsivaizduoja žalos atlyginimą. Atkuriamojo teisingumo prielaida iš esmės yra abiejų šalių noras bendradarbiauti. Be to, kaltinamasis turi tam tikra dalimi prisiimti atsakomybę už neteisėtą veiksmą. Per tokią atkuriamojo teisingumo procedūrą taip pat dažnai sudaromi susitarimai dėl finansinės kompensacijos už patirtą žalą arba kitokių žalos atlyginimo būdų.

Be to, norint tapti proceso, per kurį nagrinėjama tam tikra nusikalstama veika, kaip antai neteisėtas asmens būsto neliečiamumo pažeidimas, įžeidimas, susirašinėjimo laisvės pažeidimas ir sužalojimas, šalimi kaip privatus kaltintojas būtina sąlyga yra išankstinė taikinimo procedūra, vykdoma žemių arbitražo centruose.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

(Neišsamiai) sąrašė pateikiami pagrindiniai įstatymai, kuriuose galite rasti baudžiamosios, civilinės ir procesinės teisės normas. Spustelėję saitą būsite nukreipti į teisės aktų tekstus:

- Baudžiamojo proceso kodeksas (vok. *Strafprozessordnung (StPO)*) – [vokiečių k.](#) ir [anglų k.](#)
- Teismų struktūros įstatymas (vok. *Gerichtsverfassungsgesetz (GVG)*) – [vokiečių k.](#)
- Baudžiamasis kodeksas (vok. *Strafgesetzbuch (StGB)*) – [vokiečių k.](#) ir [anglų k.](#)
- Liudytojų apsaugos derinamasis įstatymas (vok. *Zeugenschutzharmonisierungsgesetz (ZSHG)*) – [vokiečių k.](#)
- Apsaugos nuo smurto įstatymas (vok. *Gewaltschutzgesetz*) – [vokiečių k.](#)
- Civilinis kodeksas (vok. *Bürgerliches Gesetzbuch*) – [vokiečių k.](#) und [anglų k.](#)
- Gyvenamosios vietos įstatymas (vok. *Aufenthaltsgesetz*) – [vokiečių k.](#)
- Nepilnamečių bylų teismų įstatymas (vok. *Jugendgerichtsgesetz*) – [vokiečių k.](#) und [anglų k.](#)
- Teismų atlygio ir išmokų įstatymas (vok. *Justizvergütungs- und -Entschädigungsgesetz*) – [vokiečių k.](#)
- Civilinio proceso kodeksas (vok. *Zivilprozessordnung*) – [vokiečių k.](#)
- Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymas (vok. *Opferentschädigungsgesetz*) – [vokiečių k.](#) und [anglų k.](#)

■ Paskutinis naujinimas: 20/01/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.